

Smeulders. Het gaat om wijlen zuster Maria Magdalena van de Franciscanessen van Roosendaal, in de wereld de „Hoogwelgeboren Jonkvrouw Louise Antoinette Gijsberta Cornelia Melort, nader aangeduid als Ambachtsvrouw van Middelharnis“. Zij was blijkbaar van rijke afkomst en stelde via haar administrateur, notaris C. E. P. Pauwels uit Den Haag, belangrijke bedragen beschikbaar aan Smeulders, die wellicht eerder haar pastoor was. De financiering vindt plaats via giften en een 4 pct. kerkelijke lening, de „Negotiatie der R.C. Kerk te Hoorn“ geheten. De aandelen waren over het gehele land verspreid en vaak in handen van bekende persoonlijkheden uit die tijd. Dan was er zuster Maria Magdalena met haar schenkingen en vele kleinere giften, die uiteindelijk de globale bouwsom van een kwart miljoen moesten dekken. Vele giften kwamen ook binnen voor een speciaal doel, zoals de ramen, het altaar, communiebanken, de Kruisweg, wierook e.d.

Het is uiteindelijk 30 oktober 1882, als de kerk door de toenmalige bisschop van Haarlem, mgr. Snickers kan worden geconsacreerd. De kerk is weliswaar voltooid, maar nog lang niet af. In de vele jaren na de inwijding moeten kinderziekten worden weggewerkt, en allerlei

problemen worden opgelost. Er wordt verder gewerkt aan de inrichting, zoals de uiteindelijke orgelbouw, zijnde het oude, herstelde orgel uit de St. Franciscuskerk, met een prachtige gebeeldhouwde kast van de Gebrs. Endlich uit Emmerik; de overstap van gasverlichting naar elektriciteit en nog veel meer. Dat alles onder leiding van pastoor Smeulders en zijn opvolgers in de persoon van Wilh. A. van Halen, Jacobus Henricus Smeele, M. W. A. Wijtenburg, Johannes Petrus Hulbers (de latere bisschop van Haarlem), J. C. G. van de Wiel, C. A. A. Kroft en P. L. Ch. v. d. Meer. In maart 1965 sluit deken C. J. Groote met zijn benoeming in Hoorn de Hoornse traditie in haar oude vorm af.

Uiteraard zijn er over de periode tussen de inwijding en de tegenwoordige tijd nog veel details te melden. In het korte bestek van dit blad zou dit echter te ver voeren. Jan Onstenk is in zijn gedenkboek bij het 100-jarig bestaan op deze details veel dieper ingegaan dan hier mogelijk is. Wij raden u dan ook aan te proberen een exemplaar te pakken te krijgen. Het geeft een uitstekend beeld van een belangrijke periode in de geschiedenis van de Katholieke Kerk in Hoorn.

J.L.N.D.

Cursus Bouwkunst

De jaarlijkse cursus Bouwkunst, de vijfde al weer in successie, startte op 26 september jl. in de zeer geschikte bovenzaal van de Evangelisch-Lutherse kerk aan de Ramen. In vier cursusavonden werden de 32 deelnemers (komend uit de hele Noordhollandse regio) vertrouwd gemaakt met de verschillende, stromingen, stijlen en begrippen in de bouwkunst, aan de hand van het theorie-boekje en ook, zoals gebruikelijk, met behulp van een paar honderd dia's met beelden uit binnen- en buitenland. In het wat guurder wordende weer van dit najaar werd met plezier en interesse door de Hoornse binnenstad gewandeld waar de zondagsrust nauwelijks werd gestoord door de opklinkende voetstappen van de cursisten die op die wijze de bouwkunst in stenen lijve bestudeerden.

Tijdens de eerste ochtendwandeling werd een bezoek gebracht aan de zeldzaam mooie interieurs van Binnenluidendijk 3-4, waar de bewoner, de kunsthistorisch adviseur van onze vereniging, de heer John de Visser, geassisteerd door het bestuurslid, mevrouw E. Millenaar, de belangstellenden rondleidde. De tweede zondagmorgen ontving de bekende Hoornse kalligraaf, Joop Willems, de groep in zijn atelier in de middeleeuwse Mariatoren. De cursus werd, zoals elk jaar, afgesloten met een kop koffie in de restauratie (aardig woord in bouwkunstverband) van een van Hoorns jongere monumenten: het NS-station. Daar werden weer een aantal nieuwe gidsen in spé genoteerd voor de a.s. zomeravondwandelingen en kreeg de heer Albert de Graaf, archivaris van de vereniging, als dank voor zijn werkzaamheden achter de schermen en in de buurt van het projectiescherm, een plaatwerk over *Les très riches heures du Duc de Berry* overreikt.

Volgend jaar (1984) zal in september de nieuwe cursus Bouwkunst aanvangen. Hebt u belangstelling, dan kunt u zich opgeven of informatie krijgen bij J. M. Baltus, Grote Oost 98-100.

J.M.B.

Nader bekeken

Ramen 1-3 (zie „Oud-Hoorn“, 5e jaargang nr. 3, pagina's 71 en 79/80).

Door een oplettende lezer werd opgemerkt, dat in het artikel over Ramen 1 op de pagina's 79/80, als officiële opening van het tijdelijke Missiehuis de datum van 25 september (1925) werd genoemd, doch op pagina 71, in het artikeltje van mev. Th. J. M. van Balen als aanvang van de onderdakperiode de datum van 6 augustus (1925). Wij zijn er nog niet uit, maar gaan er voorlopig vanuit, dat de eerstvermelde datum, genoemd door één van Fathers van Mill Hill, die een ooggetuigeverslag van die eerste dag doet, de juiste is.

*) Ook de data van de verplaatsing van het Missiehuis naar de Berkhouterweg verschillen. Onjuist is de datum 28 mei 1929 (blz 71) Op 7 januari 1929 (blz 77) is het Missiehuis feestelijk in gebruik genomen (zie blz 93-94 van dit nummer) De officiële opening was 16 mei 1929 (zie blz 98)

De Lutherse Kerk

Gaarne wil ondergetekende even inhaken op het in de vorige periodiek geschreven artikel van dr. mr. P. Estié over de Lutherse Kerk.

Daarin wordt de Lutherse Kerk in Rotterdam aangehaald, in zijn Rotterdam-verzameling heeft hij een kaart van deze kerk.

En het is leuk om te constateren dat er aan de voorzijde een grote gelijkens was met de kerk in Hoorn, alleen in Rotterdam was het wat groter uitgevoerd.

De kerk was in 1735 gebouwd en is in 1736 ingewijd, de vorige kerk stond op het zgn. Colchoseiland, later de Goudsche Singel.

De kerk uit 1736 stond op de hoek van de Posthoornsteeg en Wolfshoek en is in de meidagen van 1940 totaal verwoest.

Giel van der Zel, Hoorn